

ВПЛИВ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

аспірантка Захаркіна Л.С.

Особливе значення прямих іноземних інвестицій для підприємств України обумовлене рядом причин, по-перше, високими потребами в масштабних капіталовкладеннях з огляду на дуже низький рівень технологічного розвитку виробничого потенціалу. Так частка витрат на придбання нових технологій у загальному обсязі інноваційних витрат підприємств України складала у 2000 р. 4,14%, 2001 р. – 6,32 %, 2002 р. – 4,96 %, 2003 р. – 3,13 %, 2004 р. – 3,16 %, 2005 р. – 4,23 %, 2006 р. – 2,59 %, 2007 р. – 3,03 %, 2008р. – 3,52%, хоча відповідно до методики ЦІСК-OESD ці витрати мають становити 8% [1]. По-друге, обмеженістю власних внутрішніх інвестиційних ресурсів.

Проте до сьогодні ПІ до сьогодні не стали дієвим чинником інноваційного розвитку української економіки, – більше того, аналіз статистичних даних свідчить про низький рівень впливу ПІ на технологічне оновлення господарського комплексу України (див. табл. 1). Так частка іноземних інвестицій у фінансуванні технологічних інновацій незначна при цьому доля цих же інвестицій в загальному об'ємі прямих іноземних інвестицій взагалі мізерна і має тенденцію до зменшення (рис. 1).

Таблиця 2 – Фінансування технологічних інновацій в Україні [3]

Рік	За рахунок коштів							
	власних		Державного бюджету		іноземних інвесторів		інших джерел	
	млрд. дол.	%	млрд. дол.	%	млрд. дол.	%	млрд. дол.	%
2000	0,26	79,64	0,001	0,44	0,02	7,57	0,04	12,35
2001	0,31	83,90	0,01	2,83	0,01	2,97	0,04	10,30
2002	0,40	71,07	0,01	1,51	0,05	8,76	0,11	18,66
2003	0,40	70,21	0,02	3,04	0,02	4,25	0,13	22,50
2004	0,66	77,22	0,01	1,40	0,02	2,48	0,16	18,91
2005	0,98	87,72	0,01	0,49	0,03	2,75	0,10	9,04
2006	1,03	84,60	0,02	1,86	0,03	2,86	0,13	10,68
2007	1,58	73,72	0,03	1,33	0,06	2,97	0,47	21,98
2008	1,38	60,56	0,06	2,81	0,02	0,96	0,81	35,67

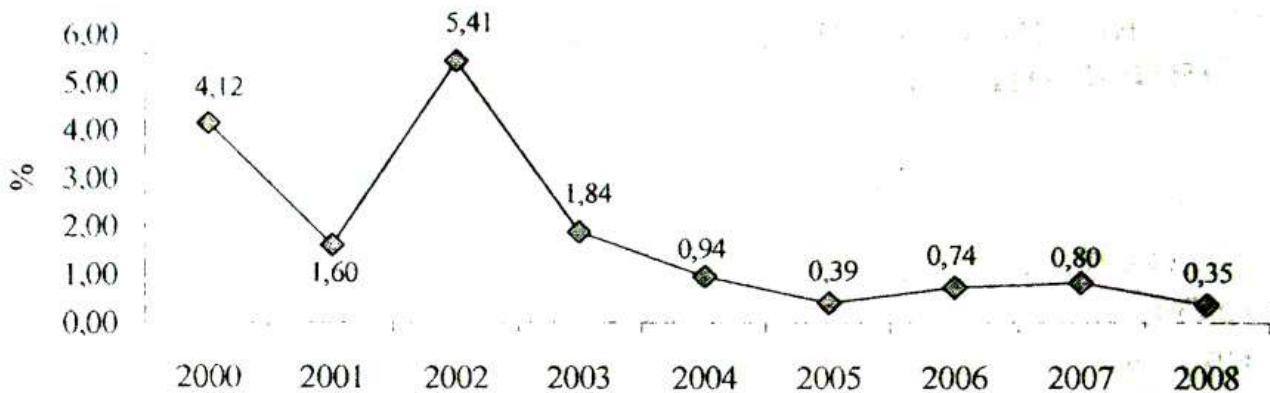

Рис. 1. Динаміка частки іноземних інвестицій в технологічні інновації в загальному об'ємі прямих іноземних інвестицій [3]

Ситуація, що склалася, є наслідком неефективної галузевої структури ПІІ. Так, ПІІ спрямовуються головним чином до високорентабельних некапіталоемних галузей і секторів зі швидким оборотом коштів: торгове посередництво, оптова торгівля, харчова промисловість, фінансові послуги. Натомість, високо- й середньотехнологічні галузі отримують набагато менші обсяги ПІІ: так, наприклад, тільки протягом 2005 р. частка ПІІ в машинобудуванні зменшилася з 8,1% до 6,2% від загального об'єму кумулятивних накопичених на кінець 2005 р. ПІІ і є меншою за долю оптової торгівлі і посередництва в торгівлі (15,9%), металургії (11%), харчової промисловості (10,5%), фінансової діяльності (9,5%), операцій з нерухомістю (8,3%), транспорту і зв'язку (6,7%). Також на підприємствах машинобудування витрати на інноваційну діяльність за рахунок ПІІ в 2005 р. склали трохи більше 15 млн. грн. (9,6% від загального об'єму ПІІ, які були спрямовані на інновації), що склало лише 0,9% загальних інноваційних витрат в цій галузі в 2005г. [2, с. 263-264].

Список літератури.

1. Афонин И. В. Инновационный менеджмент: учебное пособие / Афонин И. В. – М.: Гардарики, 2005. – 224 с.
2. Килимник О.І. Вплив прямих іноземних інвестицій на технологічний розвиток виробничого потенціалу України / О.І. Килимник // Вісник Донецького університету, сер. В: Економіка і право. – 2008. – Вип.1. – С.261- 275
3. Сайт Державного комітету статистики – www.ukrstat.gov.ua